

Ny variant af 1 krone fra S.O.S.-kassen Haderslev

Martin W. Jensen

Samlere af sønderjyske nødsedler vil vide, at der findes mange varianter af sedlerne fra S.O.S-kassen i Haderslev Kommune.

S.O.S-kassens sedler er fra 1927 og findes i hhv. 1, 2, 5 og 10 kroner. Af 10 krone-sedlen har Lodberg registreret i alt fire varianter, hvoraf de tre (138a-c) er enkeltsedler, og én (138d) er en par-stribe (sammenhængende sedler). Af 5-krone sedlerne kendes otte varianter, hvoraf fem er enkeltsedler (137a-c + g-h), én er tre-stribe og to er 4-striber. Af 2-krone sedlen 15 varianter, heraf tolv enkeltsedler (hvoraf seks, 136j-o, har forskellige stempler), én par-stribe (136g) samt to tre-striber (136h + i).

Af 1 krone-sedlen har Lodberg registreret i alt 30 varianter, hvoraf de 23 er varianter af enkeltsedler (135a-m + u-øå), og de syv er fire-striber (135n-t). Alle de hidtil kendte sedler har enten fem eller seks underskrifter på nær én; Lodberg 135l.

Nu er der imidlertid dukket en ny variant med syv underskrifter op, hvor de håndskrevne underskrifter er Alnor, C. Petersen og P. Heisel.

Som det ses, optræder P. Heisels underskrift både i trykt og håndskrevet form, så der er formentlig tale om, at Heisel ved en fejl har underskrevet sedlen, der uden den ekstra underskrift ville være en Lodberg 50c. Erik Hansen, der står bag

hjemmesiden www.noedpenge.dk har oplyst, at sedlens kontrolnummer passer ind i nummerrækkefølgen af 50c-sedler.

Lodberg 135l, der som nævnt også har syv underskrifter, har tilsvarende den nye variant en 'genganger-underskrift', her blot I. Møller.

S.O.S-kassen – hvor S.O.S. står for Selvstyre Organisationens Seddelbank – var tilknyttet partiet *Bondens Selvstyre*, stiftet og ledet af Cornelius Petersen i 1925, der kæmpede for at forbedre de sønderjyske bønders økonomiske vilkår, der efter genforeningen i 1920 stadig var tynget af problemer affødt af 1. verdenskrig. Petersen rettede sin vrede mod de danske politikere, særligt statsminister Stauning, og måtte på et tidspunkt tre måneder i fængsel efter at have udtalt at "enten måtte Sørøverkaptajnen dø, eller folket ville gå til grunde." Rent politisk blev det Landbrugernes Sammenslutning (LS), der i 30'erne fik betydning som agrar protestbevægelse, men S.O.S-kassen var den eneste, der udgav egne sedler.

Petersen boede i øvrigt på marskgården Vester Anflod, der lå nær Møgeltønder, og som ses afbilledet på 1-krone sedlens forside:

